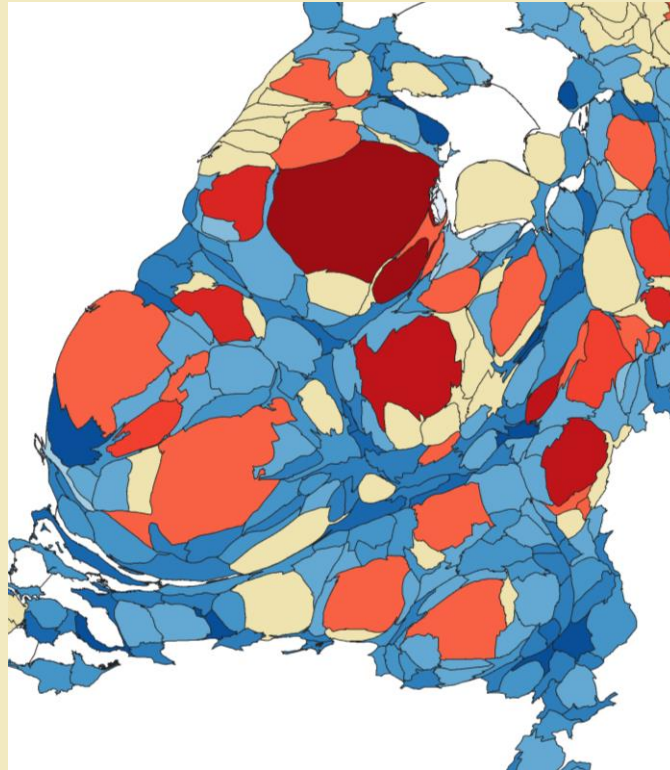

Gelaagd mozaïek

De politieke kaart van Nederland

Josse de Voogd februari 2021

Prodemos & NVLM 'Docentenweek Maatschappijleer'

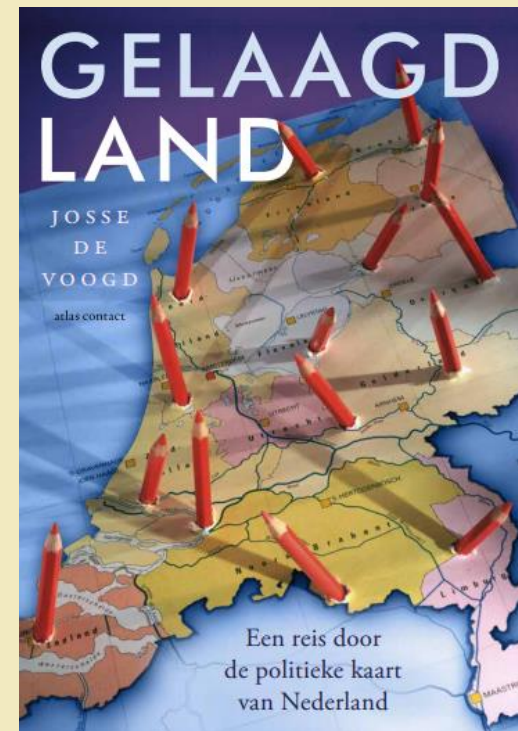
I.s.m. De Helling, Wetenschappelijk Bureau GroenLinks

<https://wetenschappelijkbureaugroenlinks.nl/publicatie/bakfietsen-en-rolluiken>

I.s.m. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

<https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/zicht-op-verschil-een-verkenning-naar-stemgedrag-en-ruimte-in-nederland/>

Te verschijnen, i.s.m. uitgever Atlas Contact

<https://www.atlascontact.nl/boek/gelaagd-land/>

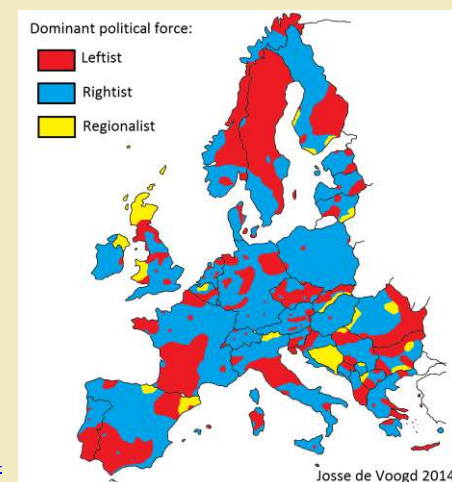

<https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/nieuwe-scheidslijnen-op-de-kaart/>

Selectie van publicaties

I.s.m. World Policy Journal

<http://worldpolicy.org/2014/12/08/redrawing-europe-map/>

Electoral geography: numbers, maps and look

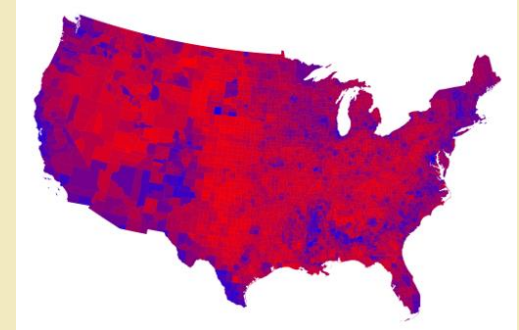
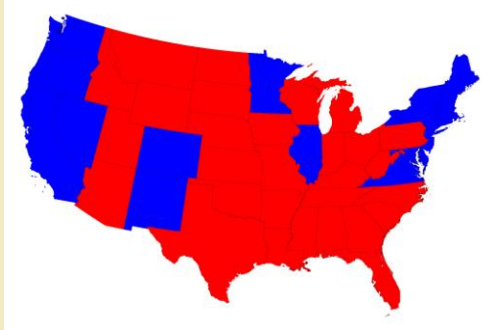
Electoral geografie: thermometer

Ontwikkelingen

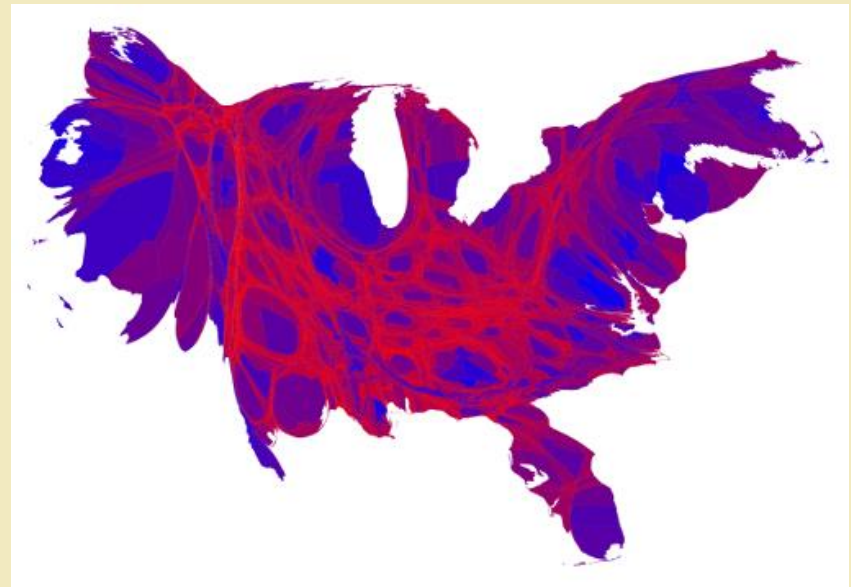
- Politiek
- Maatschappelijk
- Ruimtelijk

‘Elke kaart liegt’

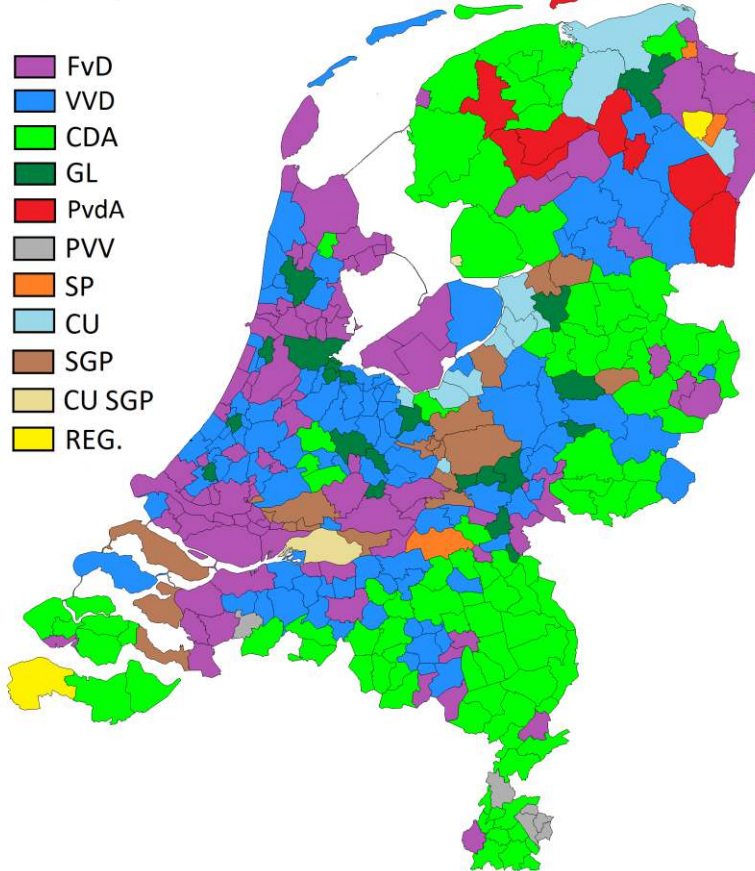

- Weergave doet er toe
- Waak voor stereotyperingen, tegelijk kun je niet om de verschillen heen
- Veel mensen wonen 'gemengd', maar geldt dat ook voor mensen met invloed?

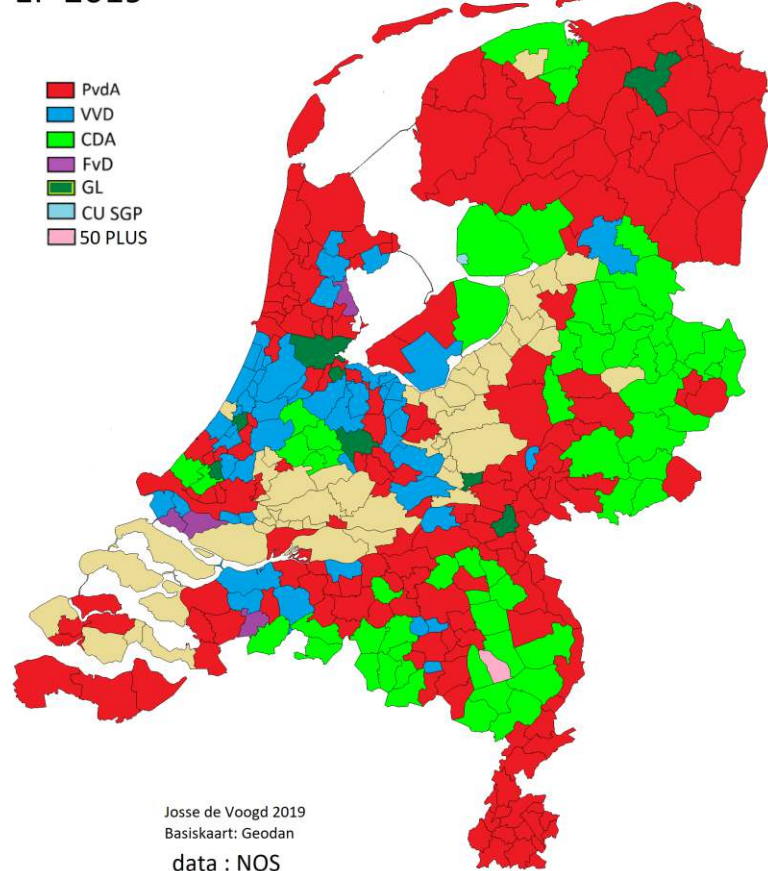

De verkiezingskaart als caleidoscoop

PS 2019 grootste

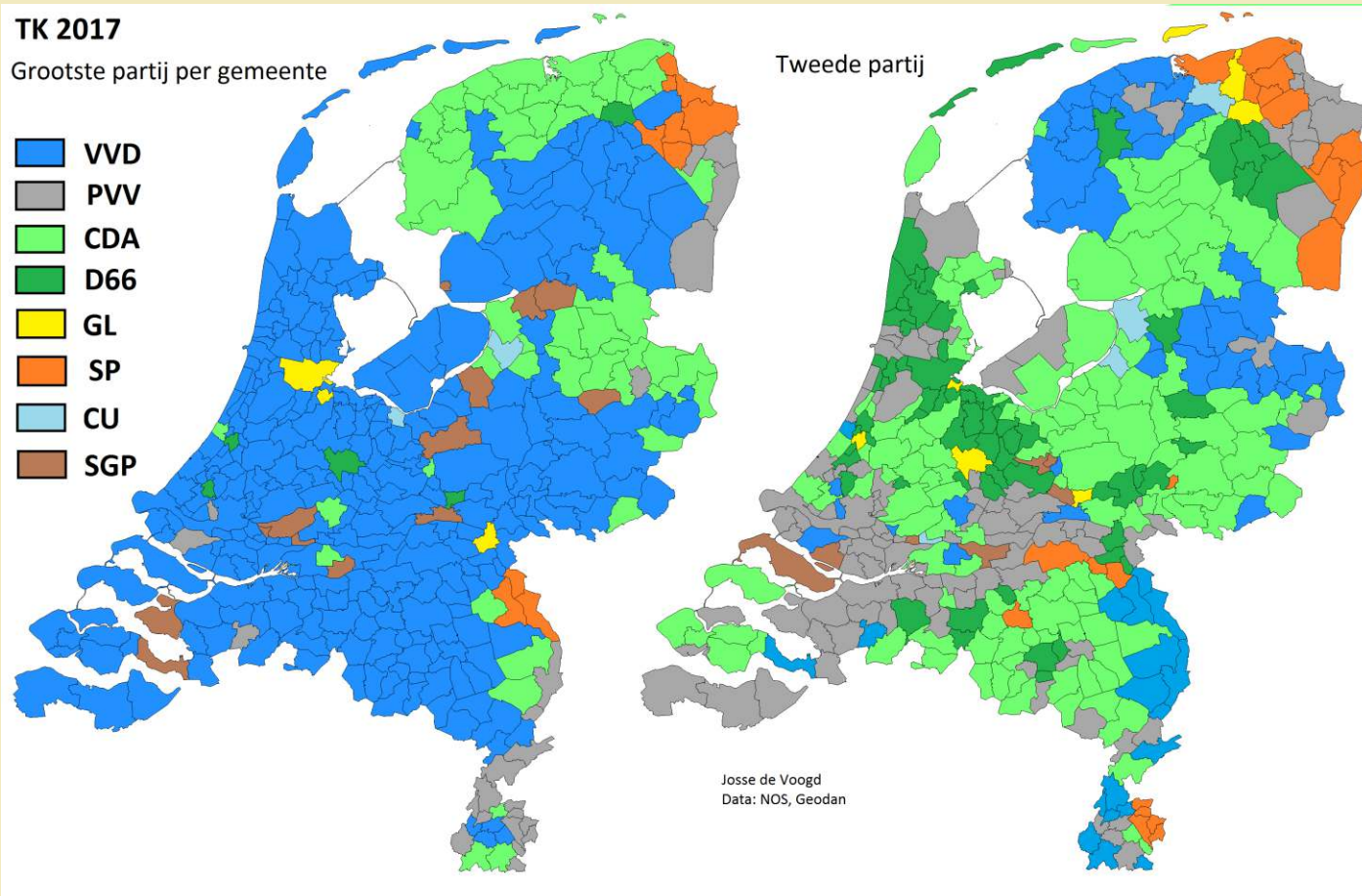

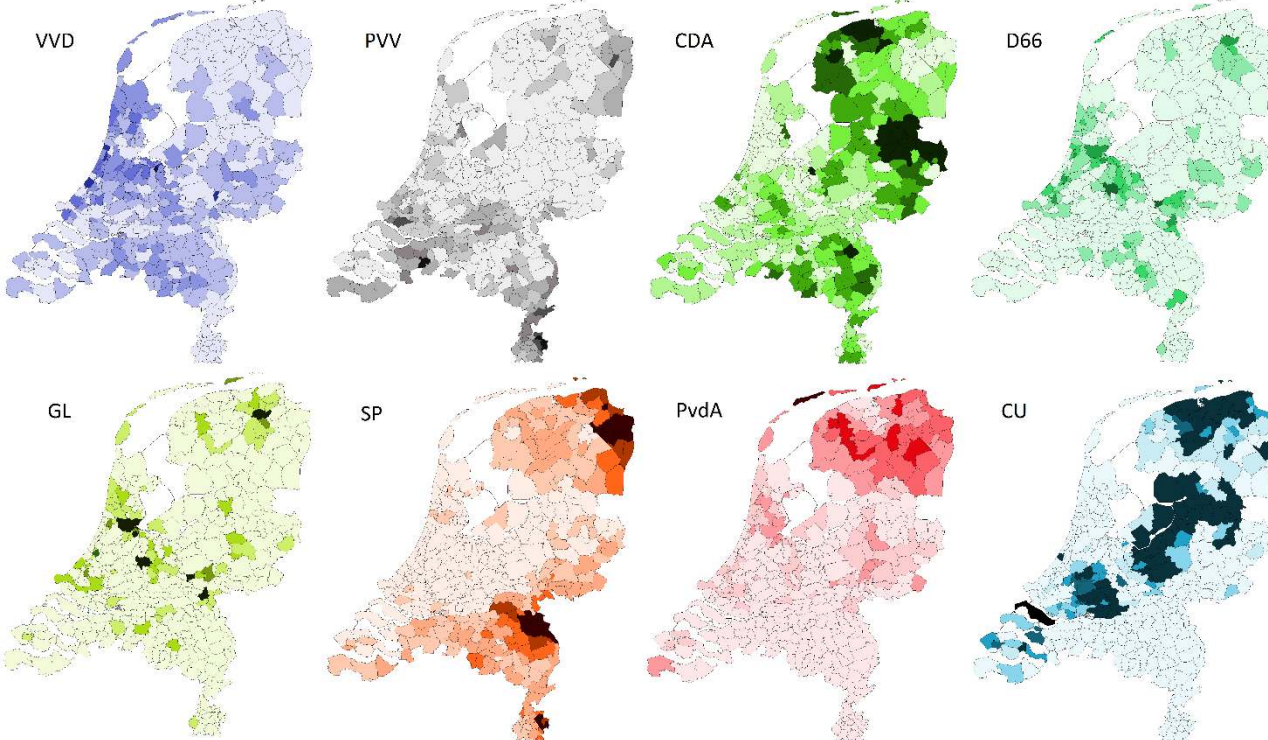
EP 2019

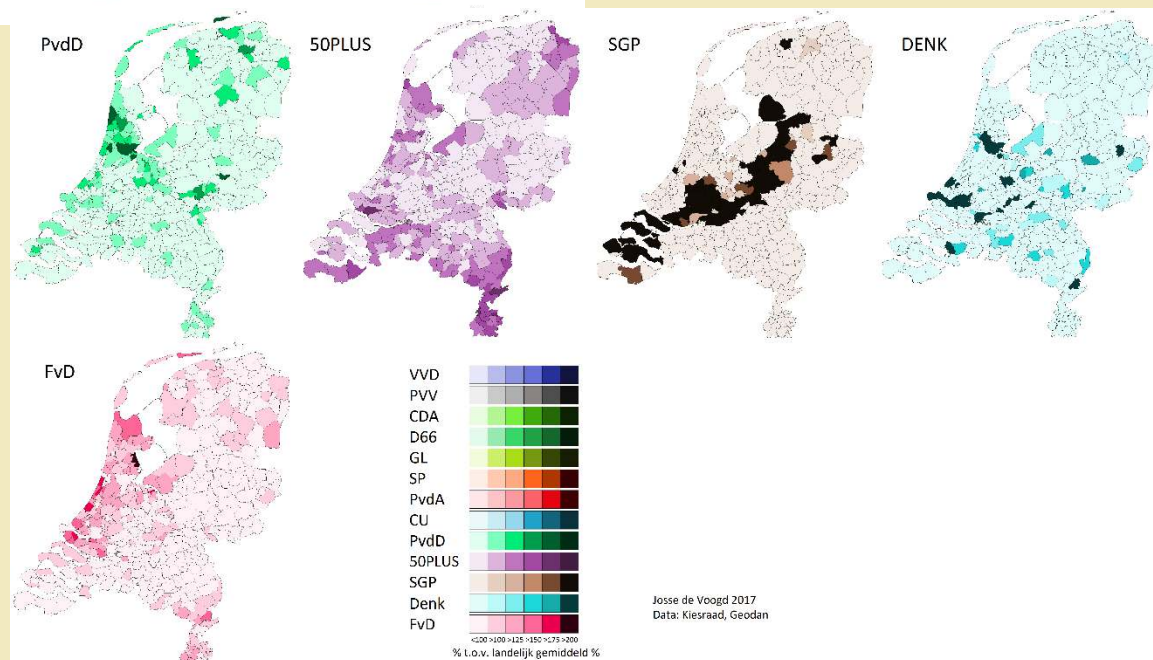
Josse de Voogd 2019
Basiskaart: Geodan
data : NOS

De verkiezingskaart 'afkrabben'

TK 2017 oververtegenwoordiging per partij

Josse de Voogd 2017
Data: Kiesraad, Geodan

Partijen geclusterd & NL vervormd naar inwoners

PS 2019

rechts vs links

% links

>70

65-70

60-65

55-60

50-55

geen meerderheid

50-55

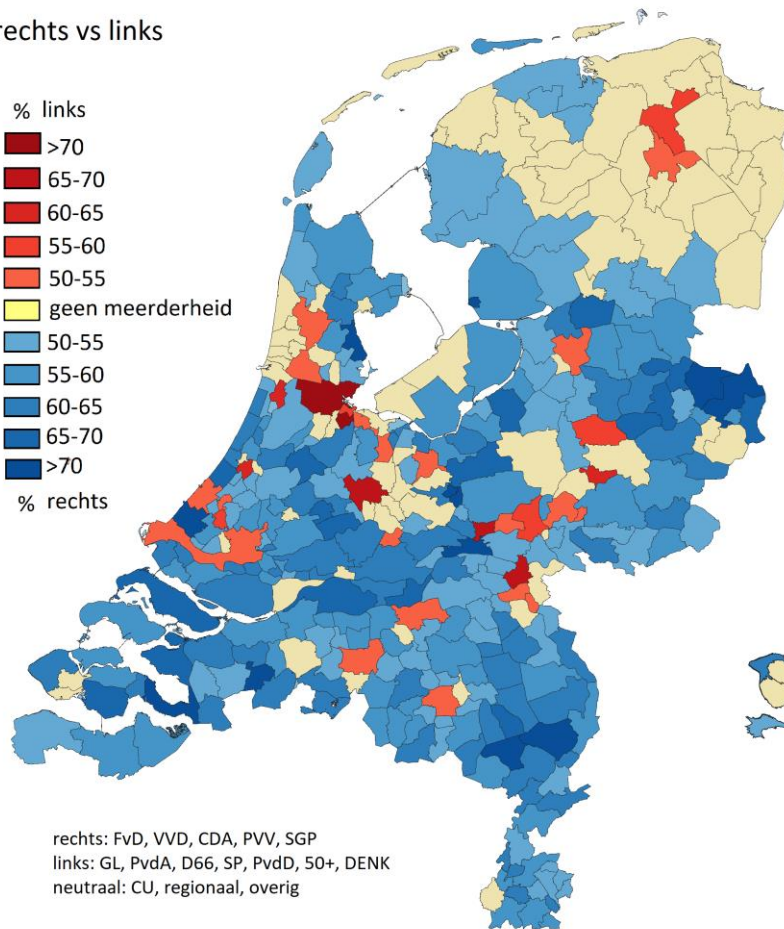
55-60

60-65

65-70

>70

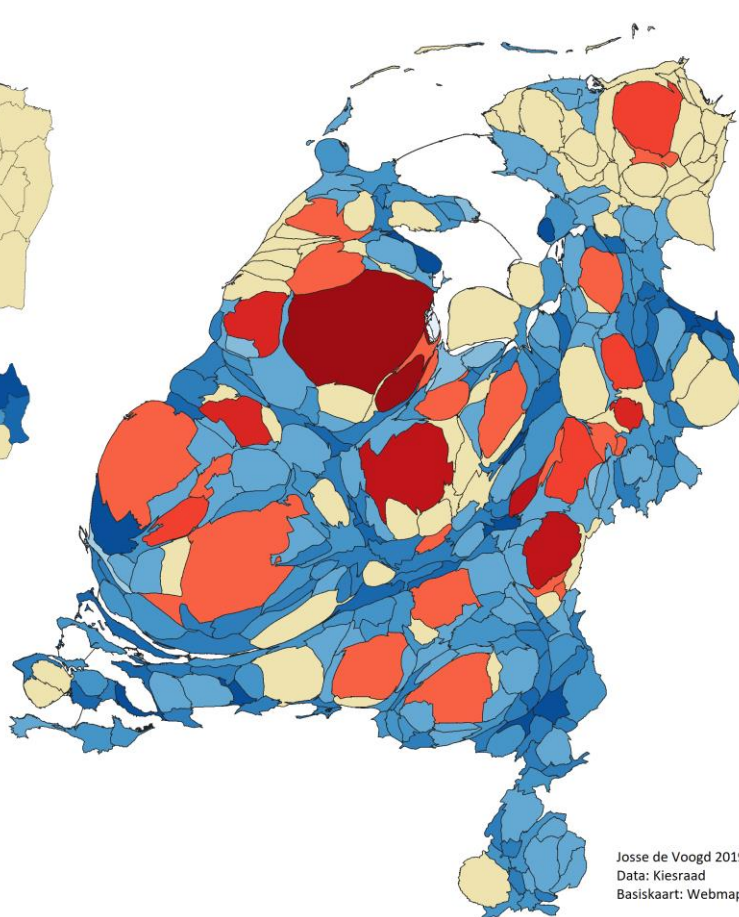
% rechts

rechts: FvD, VVD, CDA, PVV, SGP

links: GL, PvdA, D66, SP, PvdD, 50+, DENK

neutraal: CU, regionaal, overig

Josje de Voogd 2019

Data: Kiesraad

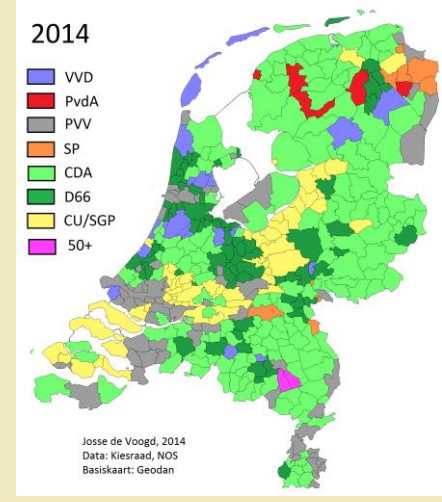
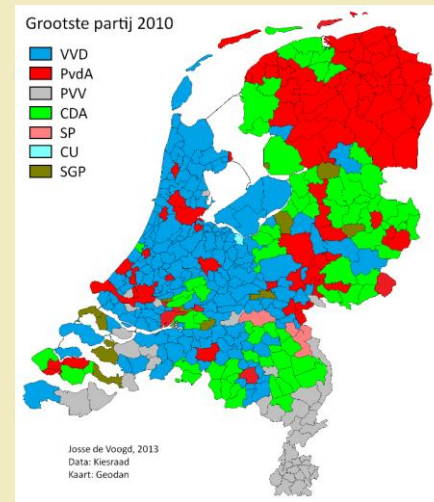
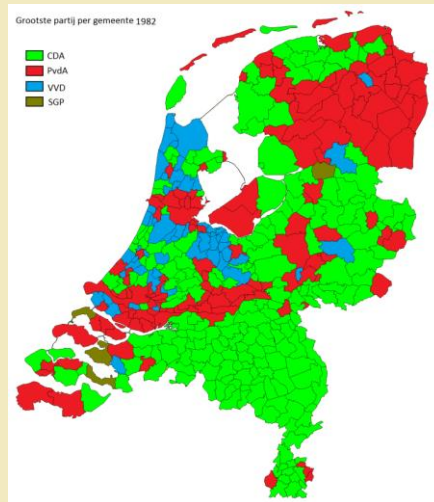
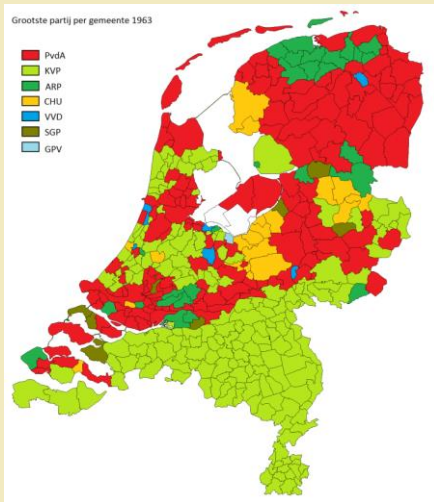
Basiskaart: Webmapper

Gelaagd land

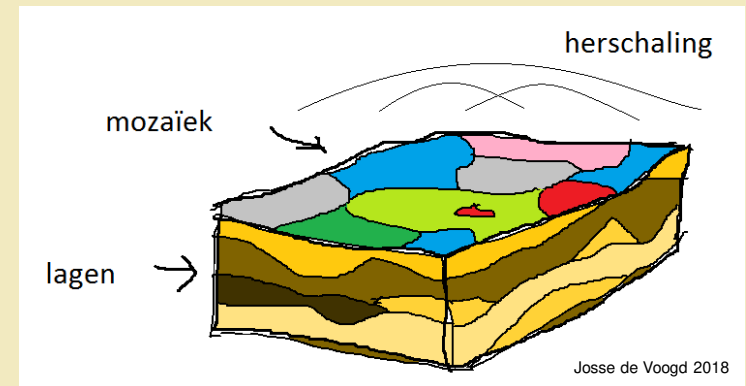
Nationale laag en regionale laag, in straatbeeld, (politieke) cultuur en stemgedrag

Gelaagdheid

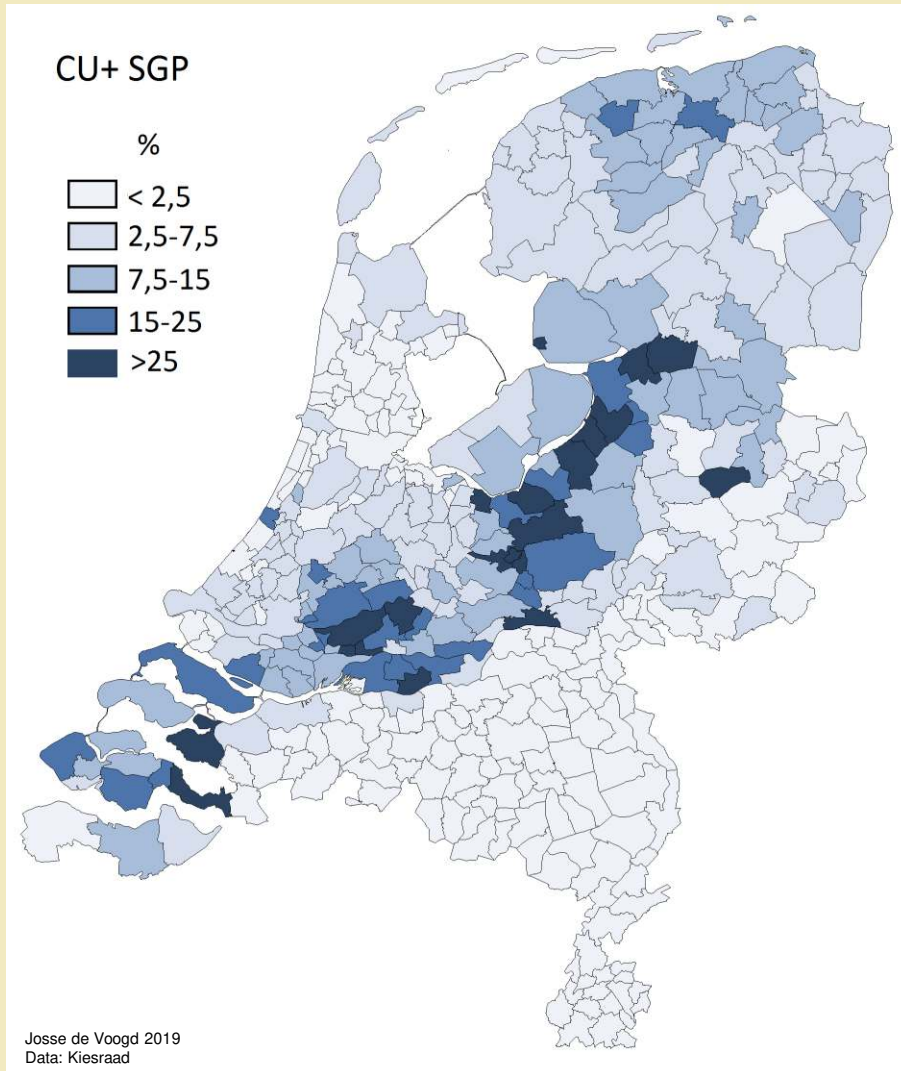

- Religie/staatsvorming
- Sociaal-economisch & stad-suburb-platteland
- Postmodern

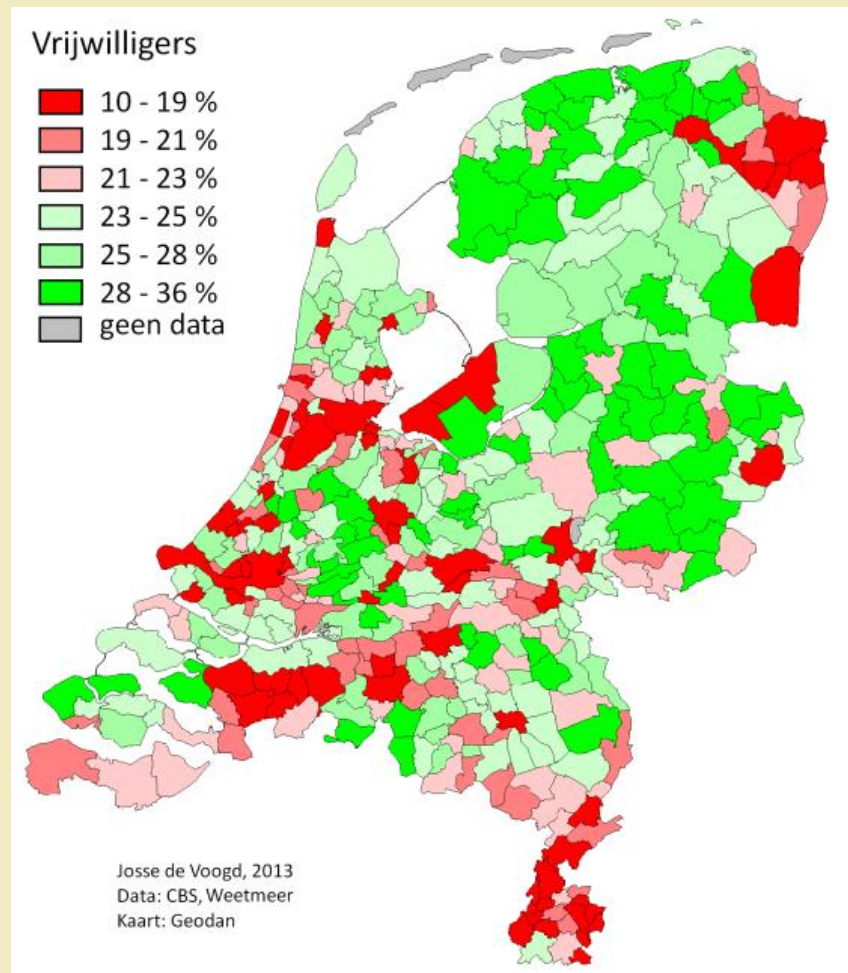
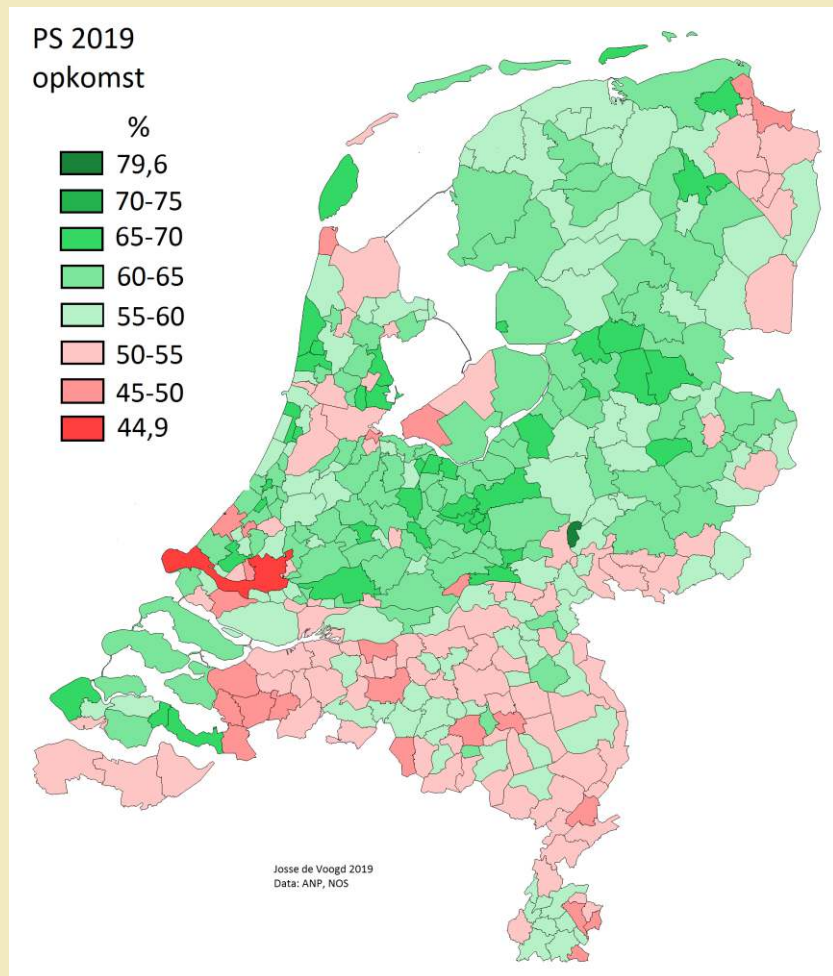
Nieuwe lagen van ontwikkelingen worden steeds toegevoegd en veranderen de politieke kaart. Maar oude factoren zijn ook nog relevant.

Bible Belt

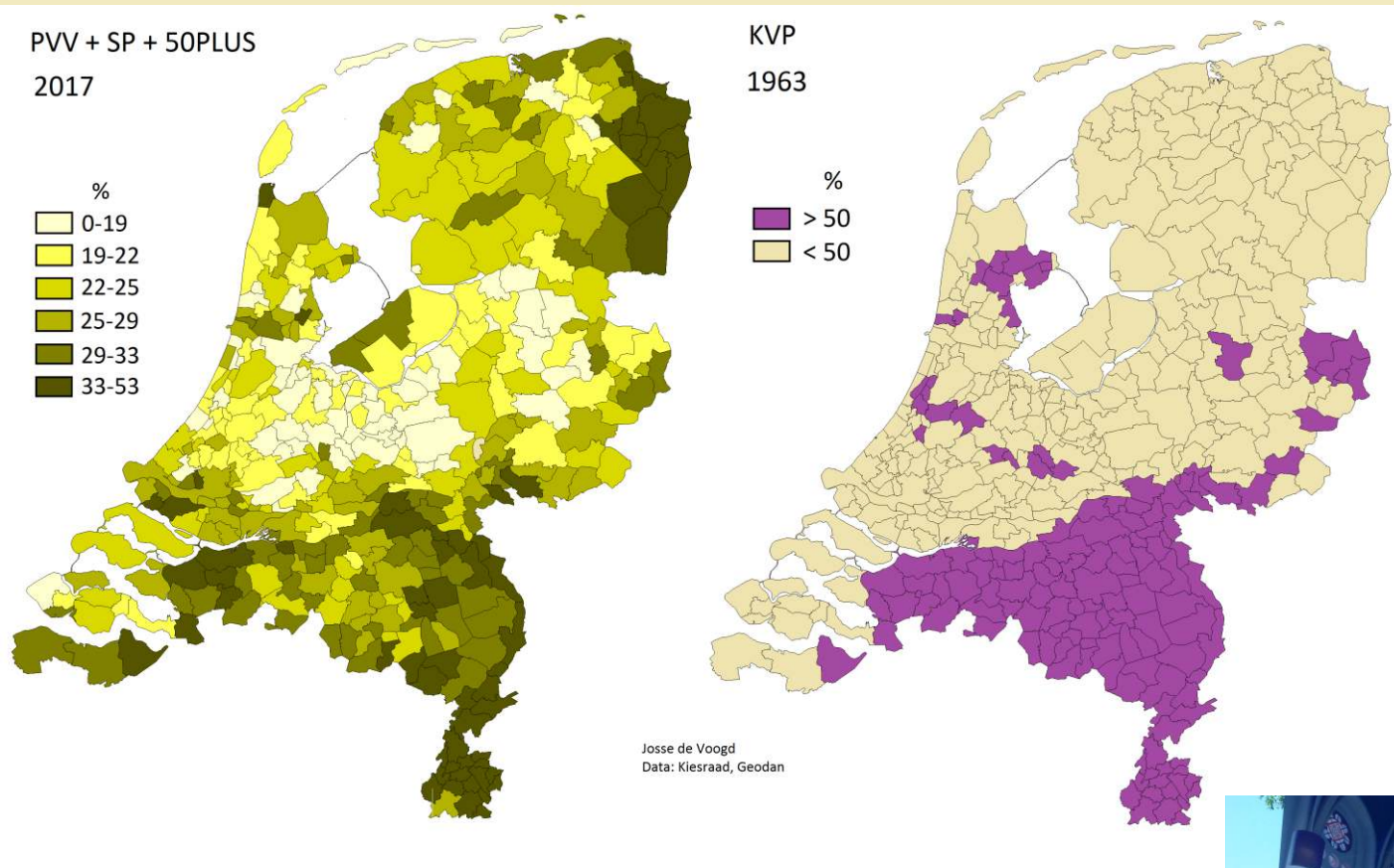

Civic belt

Sociaal sterke zone, dwars door verschillen naar inkomen en opleiding heen

Fantomgrens

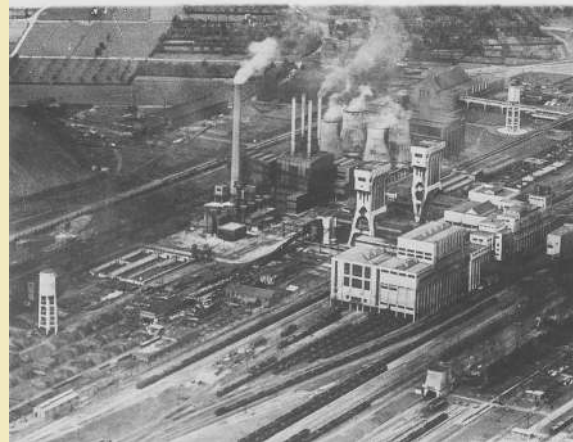
Geschiedenis van 80 Jarige Oorlog, Generaliteitslanden
en (voormalig) katholicisme lijkt hedendaagse uitslag te beïnvloeden.

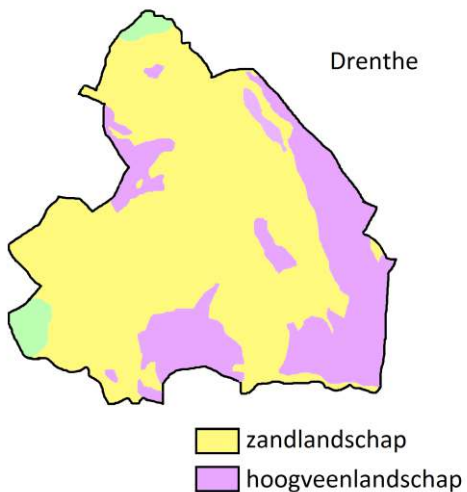
Grond & arbeid

Mijnwerkerskolonies Heerlen

(nl) Luchtfoto staatsmijn Maurits en cokesfabriek te Geleen in 1931 - https://www.europeana.eu/portal/record/2021646/HttpHandler_icon_file_951769.html Historisch centrum Limburg - <http://rhclimburgpubliek.hosting.deventer.net/detail.php?id=951742>. CC BY-SA - <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

Maritiem dorp Hansweert

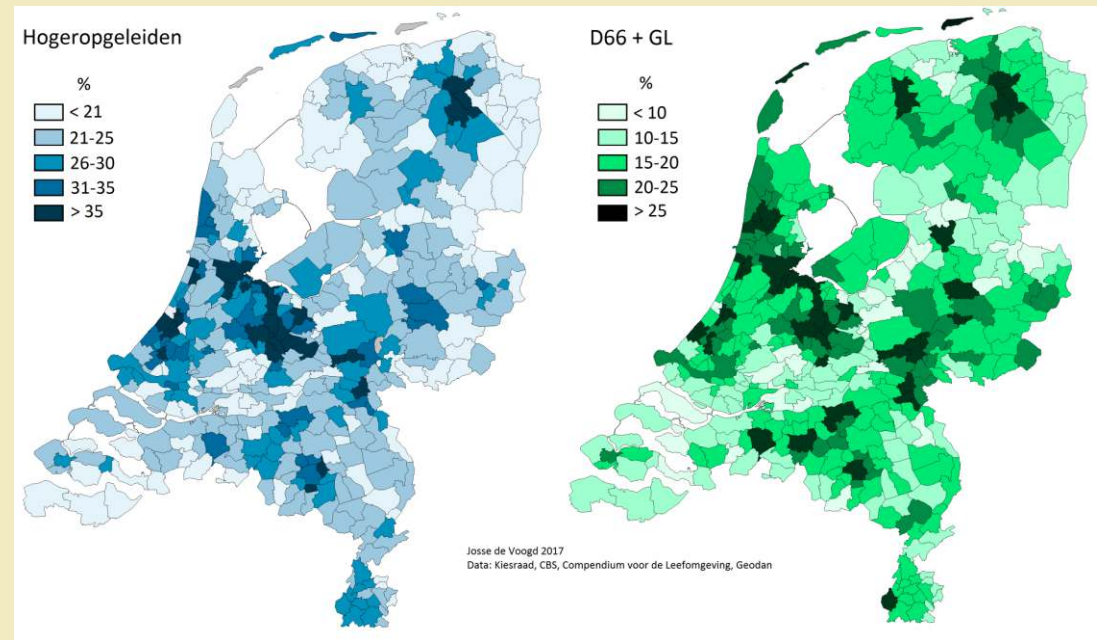

Hoogkerk, suikerfabriek

Globalisering & diplomademocratie

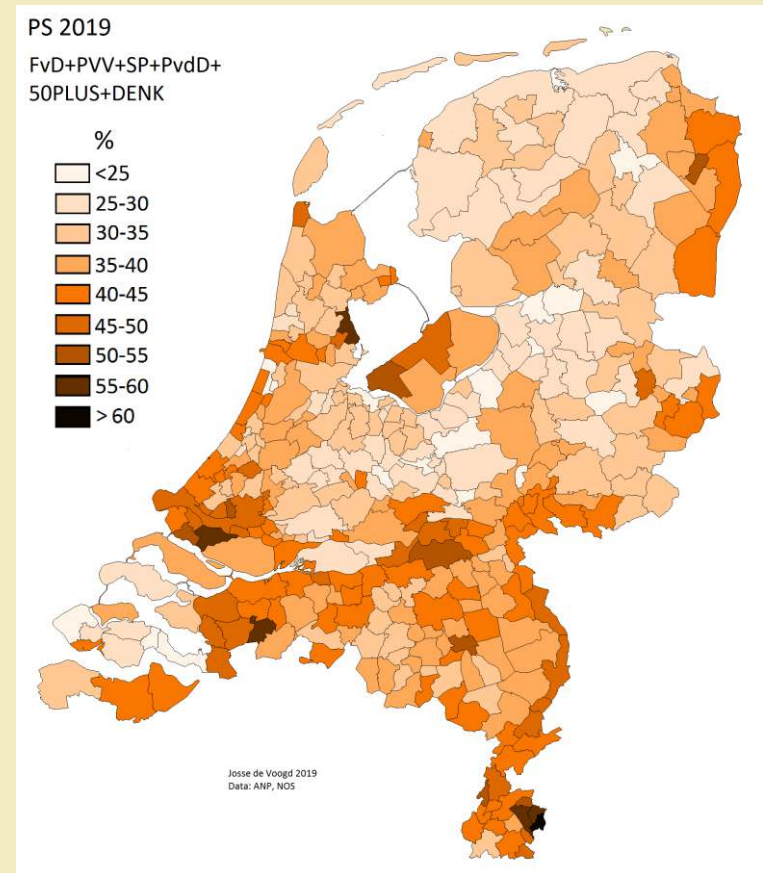
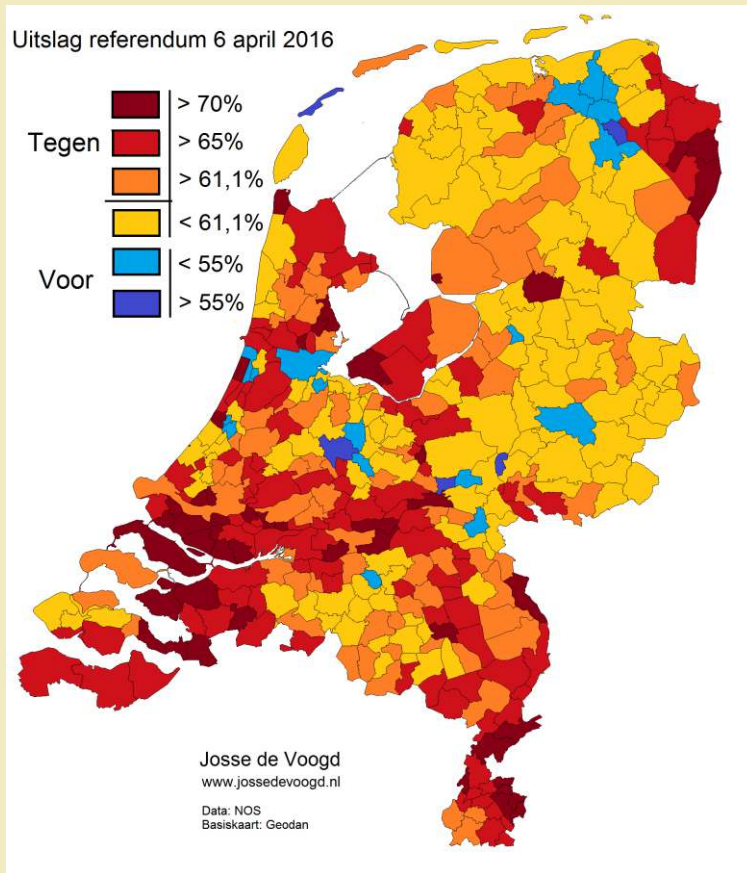
Netwerken & treinforesen

‘Green Belt’

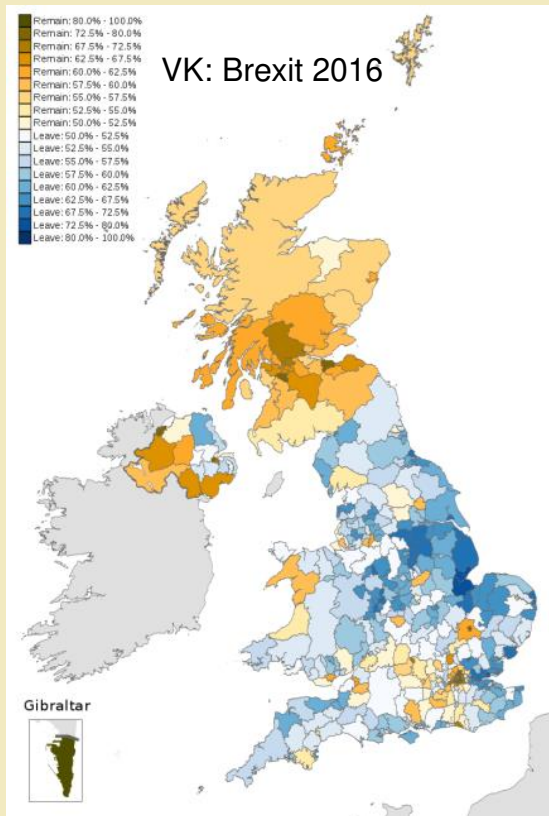
Kennis-as met veel progressieve kiezers

'Buitenstaanders'

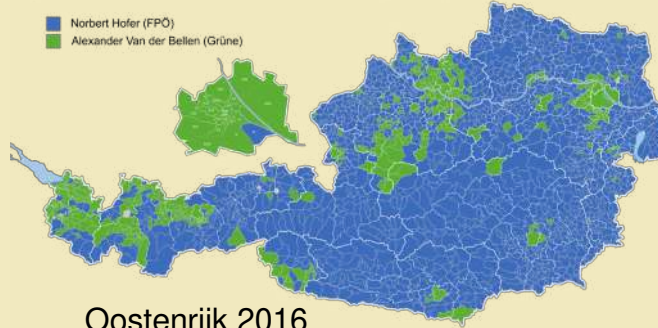
Maatschappelijk onbehagen in o.a. industriegemeenten, krimpgebieden, groeikernen, veenkoloniën, zuiden.

Internationaal

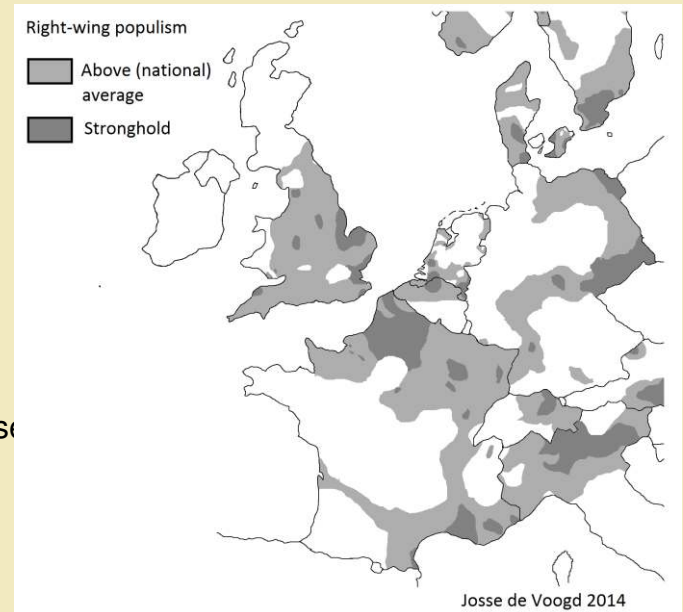
Source: Wikipedia
 Link: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=47077445>
 Authors: [Miriam22](#), [Brythonis](#), [Nikarion](#), [TUBS](#), [Slurp](#)
 Rights: [Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported](#)

Ergebnisse der Bundespräsidentenwahl am 22. Mai 2016 (2. Runde): Mehrheiten in den Gemeinden

Oostenrijk 2016

By Furfur - Map source: using templates by Statistik Austria, This file was derived from:Landtagswahlkarte Wien 2015 neu.svgBundespräsidentenwahl, nachrichten.at, 23. Mai 2016Bundespräsidentenwahl 2016 - 2. Wahlgang - Vorläufiges Gesamtergebnis inklusive Briefwahlstimmen, Bundesministerium des Inneren mit Gesamtergebnis als xls-Datei, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=49572414>

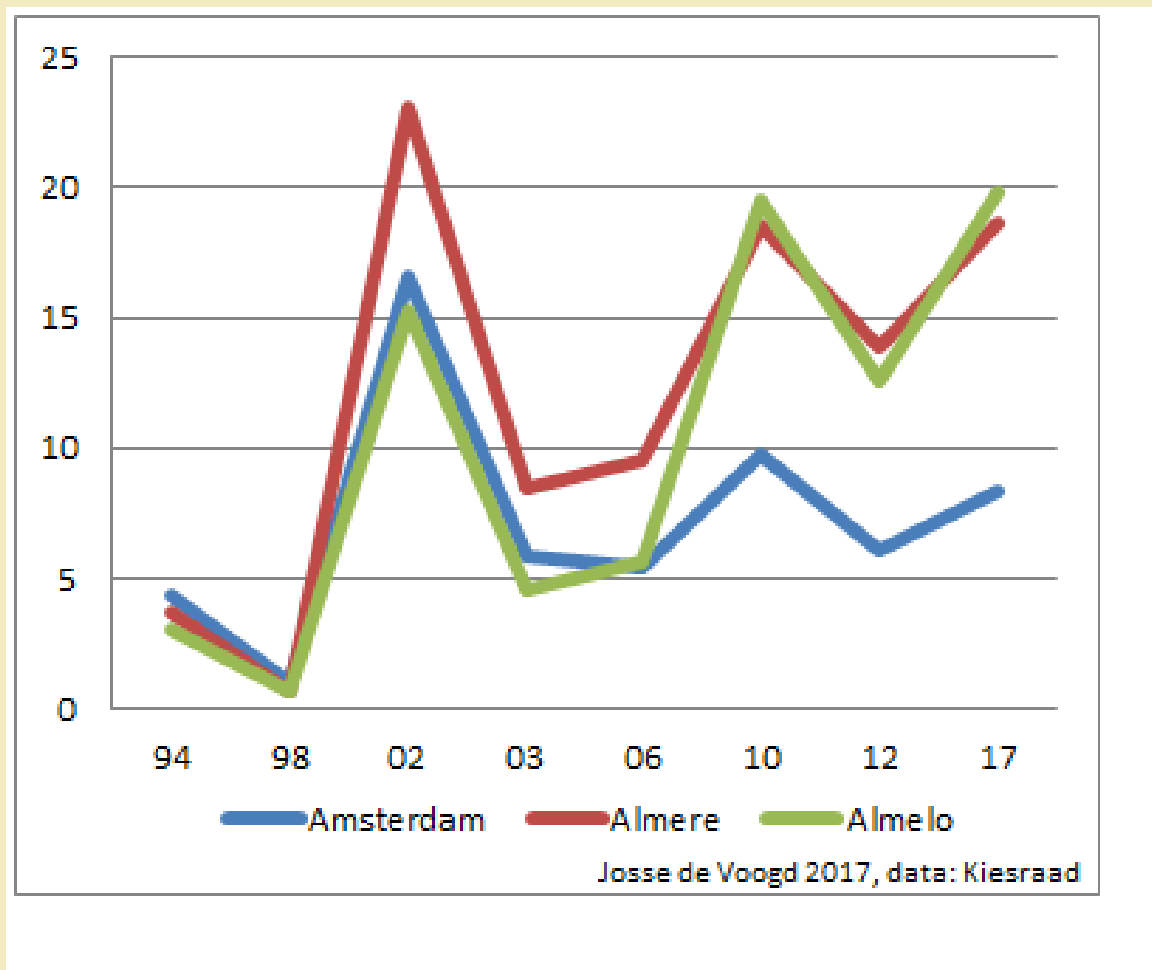
Nieuwe tegenstellingen progressief/kosmopolitisch vs populistisch/nationaal.

‘Wraak van de plekken die er niet meer toe doen’: Andrés Rodríguez-Pose

‘Ergensmensen en overalmensen’: David Goodhart

‘Bruis- en krimpregio’s’: Caspar van den Berg

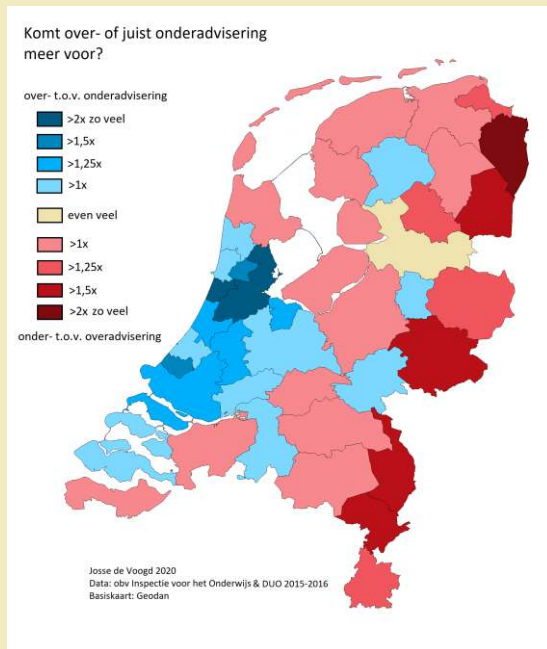
Periferisering van de proteststem

<https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/zicht-op-verschil-een-verkenning-naar-stemgedrag-en-ruimte-in-nederland/>

Rechtspopulisme stagneert relatief gezien in grote steden, blijft groot in suburbs en groeit in een aantal meer perifere regio's

Kloof stad vs platteland?

<https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-kijk-bij-onderwijsongelijkheid-verder-dan-de-grote-stad~b4f1ed81/>

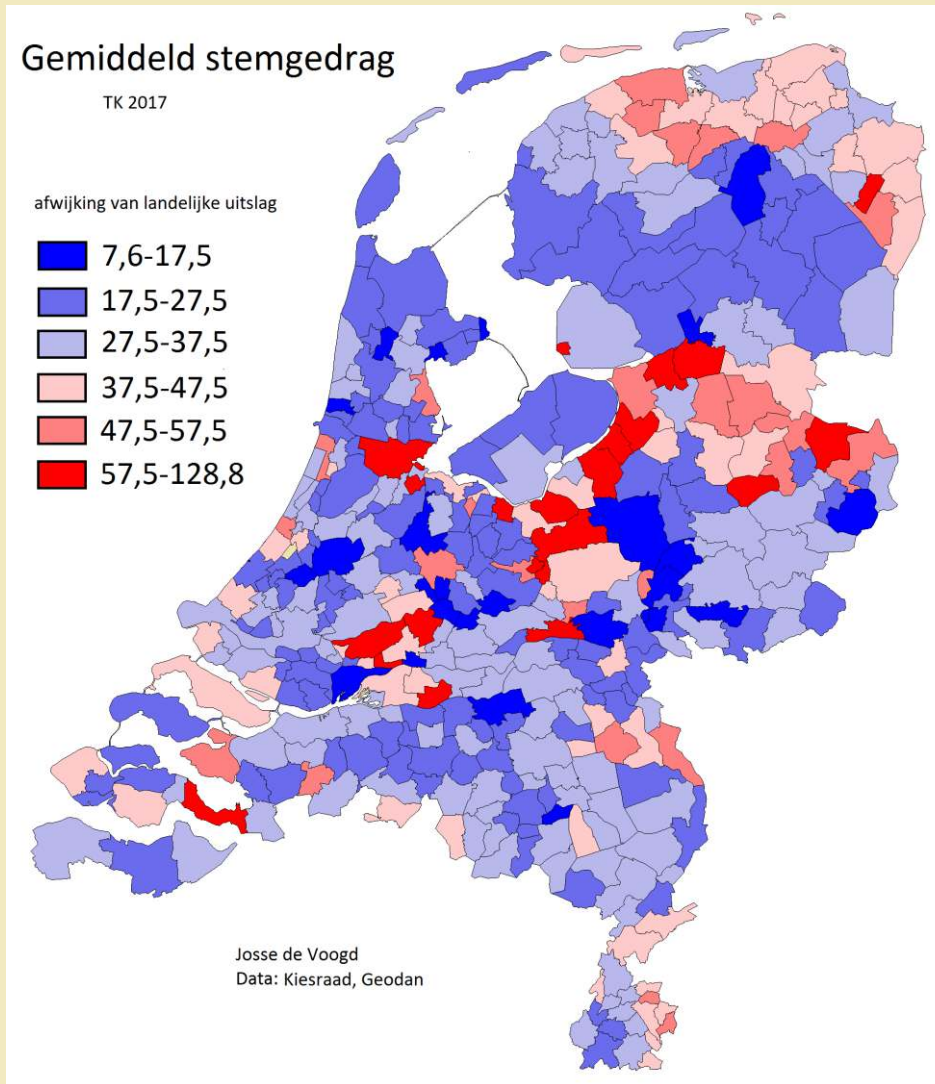
Complexiteit. Economische ongelijkheid geeft diffuus beeld.
Vooral representatiekloof. Beeld Amsterdam/Randstad dominant.
Achterstanden in regio genegeerd, bv onderwijs.

<https://www.scienceguide.nl/2019/02/voer-debat-over-diversiteit-minder-slordig-en-zonder-stedelijke-bias/>

<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/bestaat-de-kloof-tussen-de-randstad-en-het-platteland-wel~b93533bb/>

Gemiddeld Nederland

<https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/zicht-op-verschil-een-verkenning-naar-stemgedrag-en-ruimte-in-nederland/>

Amsterdam en de Bible Belt wijken sterk af, gemiddelde gemeenten zijn o.a. Heemskerk, Apeldoorn, IJsselstein

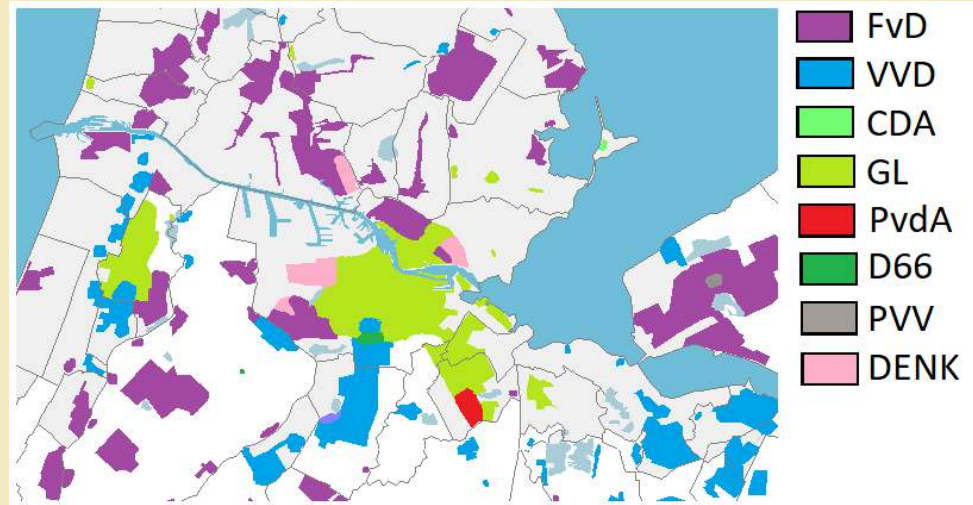

Middenland

De meerderheid die in iets tussen grote stad en klein dorp in woont

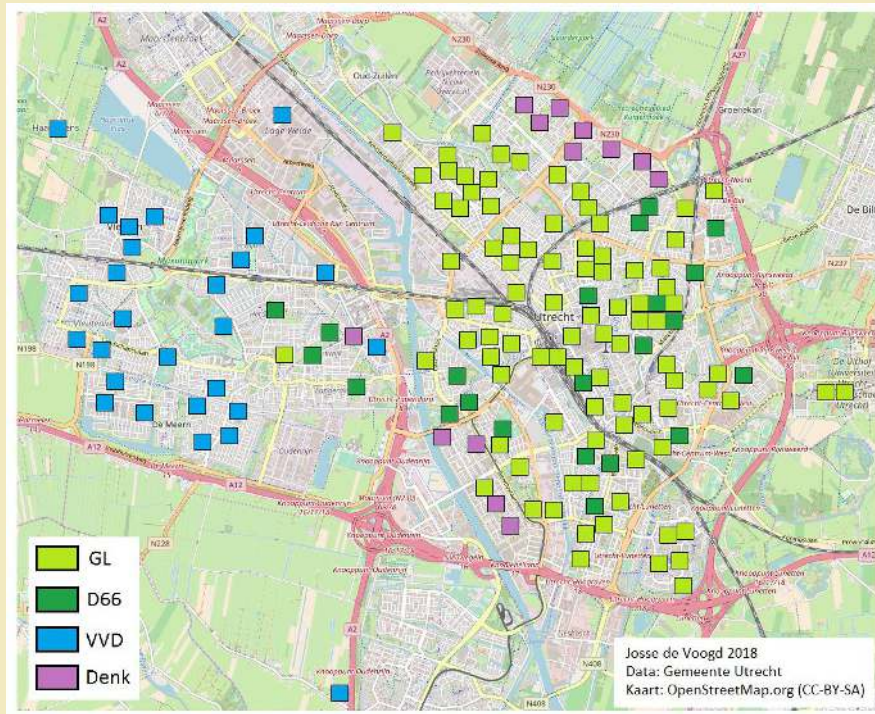

Inzoomen

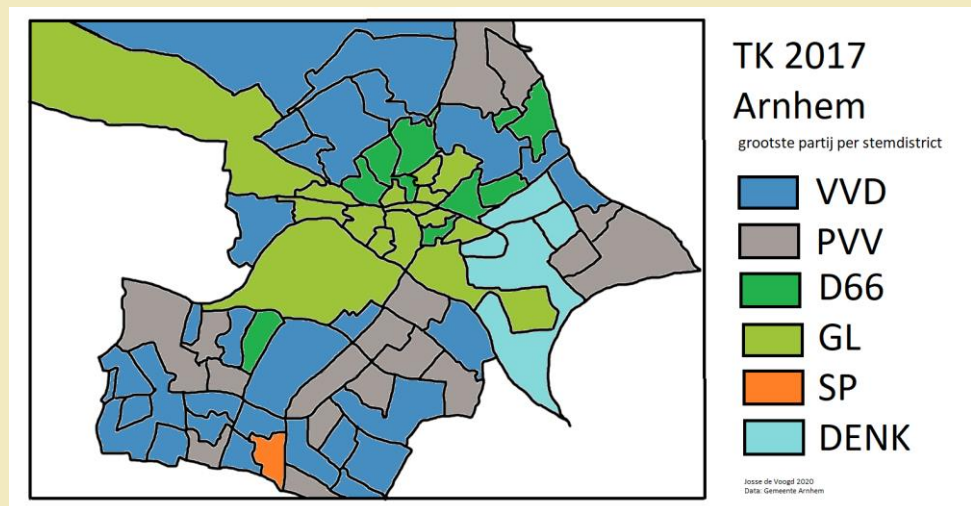

Provinciale Statenverkiezingen 2019
Regio Amsterdam; grootste partij per woonkern;
Amsterdam + Almere per buurt; Haarlem + Zaanstad per postcode-4

Josse de Voogd 2020
Obv uitslagen: Kiesraad & de Volkskrant/Pointer/KRO-NCRV/OpenStateFoundation <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2019/stembureau/#/>
& Gemeente Amsterdam
Basiskaart: Geodan Mapper

Utrecht GM 2018

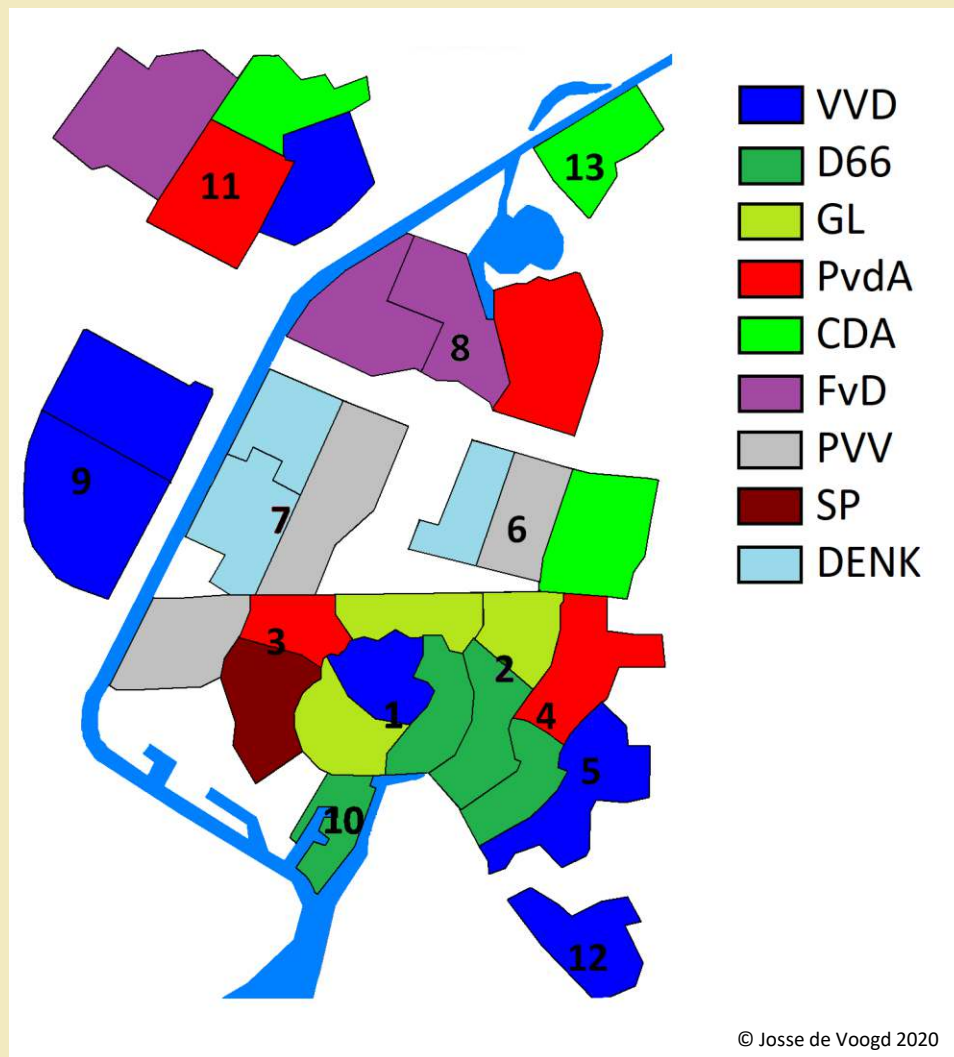

Fictieve Nederlandse stad

Model van stemgedrag – stad en ommeland

1. Binnenstad
2. 19^e eeuwse ring
3. Vooroorlogse arbeidersbuurt
4. Betere jaren '30 wijk
5. Elitewijk
- 6/7. Naoorlogs functionalisme
8. Bloemkoolwijken
9. Nieuwbouw
10. Inbreiding
11. Groeikern
12. Elite dorp
13. Omringende dorpen

Dominante politieke kleur

Model van de Nederlandse stad(sregio)

Binnenstad

Vaak bovengemiddeld:
D66, GL, VVD

19e eeuwse ring
GL, D66

Betere vooroorlogse wijk
D66, GL, VVD

Vooroorlogse arbeiderswijk
SP, PVV, PvdA, FvD, DENK

Inbreiding
D66, VVD, GL

<https://decorrespondent.nl/6368/hoe-je-stemgedrag-kunt-aflezen-aan-bakfietsen-rolluiken-en-schotelantennes/1065577460992-fd9b40dd>

Model van de Nederlandse stad(sregio)

Vroeg naoorlogse wijk
PVV, SP, DENK

Grootschalige functionalistische wijk
PVV, DENK, FvD

Woonerfwijk/Bloemkoolwijk
Divers, PVV, SP, FvD

Nieuwbouw (Vinex)
VVD, D66, PVV, FvD

Model van de Nederlandse stad(sregio)

Welvarende suburb
VVD, D66, GL

Groeikern
PVV, VVD, FvD

Omringende dorpen
CDA, VVD, PVV, FvD

Gemiddelde plaats
Landelijk gemiddelde

<http://nl.linkedin.com/in/jossedevoogd>
<https://twitter.com/jossedevoogd>
www.jossedevoogd.nl